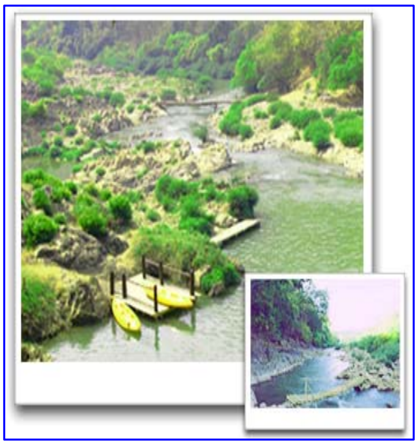
บรรยายสรุป
อำเภอสอง จังหวัดแพร่

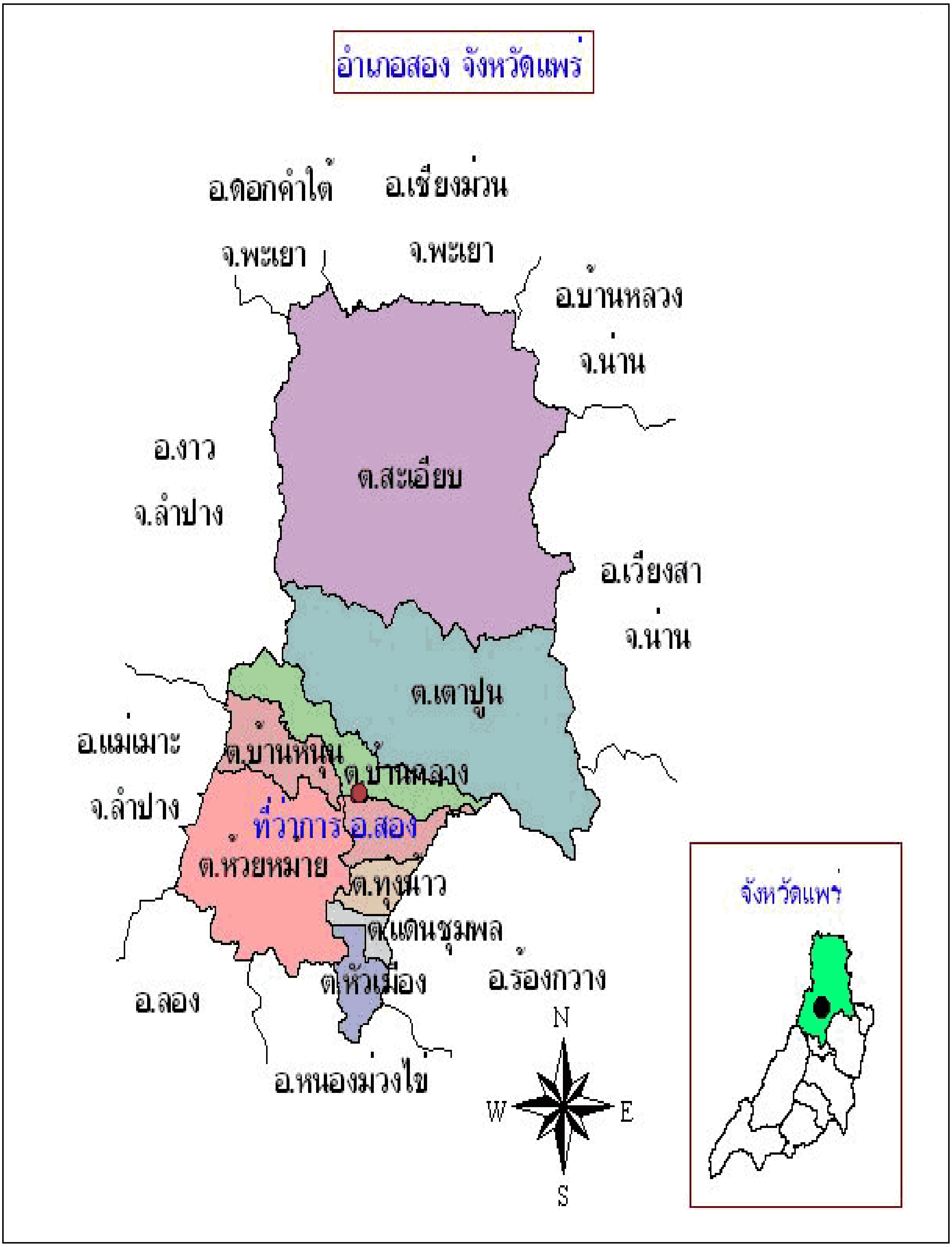
คำขวัญอำเภอสอง

“ แก่งเสือเต้น อ่างแม่สอง สักทองหัตถศิลป์สืบสาน

นางสิบสอง เพื่อนแพงแหล่งตำนาน เมืองอุทยานลิลิตพระลอ”

ที่ทำการปกครองอำเภอสอง ถนนปู่เจ้าสมิงพราย อ.สอง จ.แพร่ โทรศัพท์/โทรสาร 0-5464-2635 e-mail:wiangsrong2009@hotmail.com

แผนที่อำเภอสอง จังหวัดแพร่
โดยสังเขป

วิสัยทัศน์อำเภอสอง

"อำเภอสอง เป็นเมืองท่องเที่ยวและแหล่งวรรณคดีลิลิตพระลอ
มีวิถีชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง เชิดชูคุณธรรม
บูรณาการการทำงานทุกภาคส่วน
เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน "

ยุทธศาสตร์อำเภอสอง

- ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต
- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภค
- พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและสุขภาพเพื่อให้เกิดรายได้ในจังหวัด
- ส่งเสริมอาชีพตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงและขยายผลโครงการตามพระราชดำริ
- การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
- ความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย

ข้อมูลประวัติความเป็นมาและข้อมูลสำคัญต่างๆ ของอำเภอสอง

1. สภาพทั่วไป

1.1 ประวัติความเป็นมา

เมืองสอง เป็นชื่อเรียกกันมาตั้งแต่เมื่อไหร่ ใครเป็นผู้สร้าง ไม่ปรากฏหลักฐานทางประวัติศาสตร์ชาติไทยที่ชัดเจน แต่จากพงศาวดารโยนก กล่าวถึง เมืองสองว่า จุลศักราช 914 ปีชวด จัตวาศก เดือน 9 ขึ้น 10 ค่ำ เจ้าฟ้าเมืองนายกับเจ้าฟ้าเชียงทอง สองพี่น้อง ได้ยกรี้พลมาตีเมืองต่างๆ ในอาณาจักรล้านนาไทย ได้เมืองเชียงราย เชียงแสน เมืองลอ พะเยา ลุถึงเดือน 11 ขึ้น 2 ค่ำ ปีเดียวกัน ยกทัพจากเมืองพะเยา ระยะทางแปดพันวาไปแรมยางดุมสะเอียบ จากยางดุมสะเอียบ ไปแรมป่าเลาระยะทางสองพันวายกจากป่าเลาไปแรมเมืองสองระยะทางหมื่นวายกจากเมืองสองไปแรมป่าเสี้ยว ยกจากป่าเสี้ยวไปแรมเมืองแพร่ ฯลฯ

จากข้อความดังกล่าว จะเห็นว่าเมืองสองเป็นเมืองที่สร้างมานานแล้ว และคาดว่าคงสร้างในสมัยเดียวกันกับเมืองพะเยา เมืองแพร่ เชียงแสน หากจะเปรียบเทียบกับเมืองแพร่ในสมัยนั้นก็เป็นสมัยที่พระยาสามล้านปกครองเมืองแพร่ คือ ระหว่าง พ.ศ.2093 – 2095

พงศาวดารเมืองน่าน กล่าวถึงเมืองสองว่า จุลศักราช 889 ตรงกับ พ.ศ.2070 พญาน่าน ตนชื่นอุ่นเฮือน ได้ยกไพร่พลทหารลงมาตีเมืองเทิง เมืองสอง ได้ชัยชนะจึงกวาดต้อนผู้คนไปเป็นจำนวนมาก

จุลศักราช 893 ตรงกับ พ.ศ.2074 พญาแพร่ได้รวบรวมไพร่พลยกขึ้นไปตีเมืองคืนจากพญาน่านแต่ไม่สามารถตีหักเอาเมืองน่านได้จึงยกทัพกลับแต่เจ้าเมืองแพร่ได้แต่งตั้งตัวแทนให้ไปปกครองเมืองสองสืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคน กล่าวกันว่าเดิมบ้านเจ้าเมืองสองตั้งที่บ้านหนุน ต่อมาภายหลังได้ย้ายไปตั้งที่บ้านกลาง

ปี พ.ศ. 2440 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดให้จัดการปกครองหัวเมืองฝ่ายเหนือแบบมณฑลเทศาภิบาล เมืองสองจึงถูกลดฐานะลงเป็นอำเภอ เรียกว่า อำเภอยมเหนือ

ปี พ.ศ. 2449 ทางราชการได้เปลี่ยนชื่อจาก อำเภอยมเหนือ เป็นอำเภอสอง ตามความนิยมของชาวบ้านใกล้ไกล

ปี พ.ศ. 2470 ทางราชการได้เปลี่ยนชื่อจาก อำเภอสอง เป็นอำเภอบ้านกลาง แต่ไม่มีใครเรียกและไม่เป็นที่รู้จัก ในที่สุด ปี พ.ศ.2480 ทางราชการจึงได้เปลี่ยนชื่อกลับไปใช้ชื่อตามเมืองโบราณคือ เมืองสอง ดังนั้นจึงเปลี่ยนจากอำเภอบ้านกลางเป็นอำเภอสอง มาจนถึงปัจจุบัน

1.2 ลักษณะทางกายภาพ

➢ **ที่ตั้ง**

อำเภอสองตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดแพร่ ห่างจากจังหวัดแพร่ 49 กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพมหานคร 603 กิโลเมตร อยู่สูงกว่าระดับทะเลประมาณ 183 เมตร

➢ อาณาเขตติดต่อกับอำเภออื่น ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอดอกคำใต้ อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา และอำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน และอำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอหนองม่วงไข่ และอำเภอลอง จังหวัดแพร่

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภองาว อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

➤ สภาพพื้นที่ / เนื้อที่

พื้นที่ : สามารถจำแนกออกได้ตามลักษณะการใช้ประโยชน์ ดังนี้

- พื้นที่การเกษตร จำนวน 122,968 ไร่ หรือ ร้อยละ 12.37
- พื้นที่ป่าไม้ จำนวน 760,500 ไร่ หรือ ร้อยละ 76.52
- พื้นที่อยู่อาศัย และอื่นๆ จำนวน 110,282 ไร่ หรือ ร้อยละ 11.11

เนื้อที่ : ประมาณ 1,594 ตร.กม. หรือ ประมาณ 996,250 ไร่ ซึ่งเป็นอำเภอที่มีพื้นที่มากที่สุดของจังหวัดแพร่

➤ ลักษณะภูมิประเทศ

ส่วนใหญ่เป็นภูเขาและป่าไม้ที่มีความอุดมสมบูรณ์ ประมาณร้อยละ 80 ของพื้นที่ทั้งหมด มีพื้นที่ราบสำหรับการเกษตรและที่อยู่อาศัยคิดเป็นร้อยละ 20 มีแม่น้ำสายสำคัญ 2 สาย ไหลผ่าน คือแม่น้ำยม และแม่น้ำสอง

➤ ลักษณะภูมิอากาศ

เป็นแบบร้อนชื้น (Tropic) มี 3 ฤดู ได้แก่

1) ฤดูร้อน อยู่ในช่วงเดือน มีนาคม – เมษายน อุณหภูมิสูงสุดประมาณ 41 องศาเซลเซียส

2) ฤดูฝน อยู่ในช่วงเดือน พฤษภาคม – ตุลาคม โดยจะมีฝนตกชุกมากในเดือนกันยายน

3) ฤดูหนาว อยู่ในช่วงเดือน พฤศจิกายน – กุมภาพันธ์ อุณหภูมิต่ำสุดประมาณ 7 องศาเซลเซียส

1.3 การปกครอง และประชากร

➤ การปกครอง

เขตการปกครองตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 แบ่งเป็น 8 ตำบล 85 หมู่บ้าน ดังนี้

ตำบลบ้านกลาง	12 หมู่บ้าน มีพื้นที่	109	ตารางกิโลเมตร
ตำบลบ้านหนุน	11 หมู่บ้าน มีพื้นที่	106	ตารางกิโลเมตร
ตำบลเตาปูน	12 หมู่บ้าน มีพื้นที่	339	ตารางกิโลเมตร
ตำบลแดนชุมพล	4 หมู่บ้าน มีพื้นที่	9	ตารางกิโลเมตร
ตำบลห้วยหม้าย	17 หมู่บ้าน มีพื้นที่	175	ตารางกิโลเมตร
ตำบลหัวเมือง	13 หมู่บ้าน มีพื้นที่	40	ตารางกิโลเมตร
ตำบลสะเอียบ	10 หมู่บ้าน มีพื้นที่	790	ตารางกิโลเมตร
ตำบลทุ่งน้าว	6 หมู่บ้าน มีพื้นที่	26	ตารางกิโลเมตร

มีเทศบาล 2 แห่ง คือ เทศบาลตำบลสอง และเทศบาลตำบลห้วยหม้าย

มีองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ จำนวน 7 แห่ง คือ

1. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง
2. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหนุน
3. องค์การบริหารส่วนตำบลเตาปูน
4. องค์การบริหารส่วนตำบลแดนชุมพล
5. องค์การบริหารส่วนตำบลหัวเมือง
6. องค์การบริหารส่วนตำบลสะเอียบ
7. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งน้าว

➢ **ประชากร**

อำเภอสอง มีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 51,871 คน

▸**ในเขตเทศบาล**	รวม	7,446	คน
-จำนวนประชากรชาย	รวม	3,484	คน
-จำนวนประชากรหญิง	รวม	3,962	คน
▸**นอกเขตเทศบาล**	รวม	44,168	คน
-จำนวนประชากรชาย	รวม	21,927	คน
-จำนวนประชากรหญิง	รวม	22,241	คน

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ข้อมูล ณ เดือน พฤศจิกายน 2554

มีชาวไทยภูเขา 3 เผ่า

❒ **เผ่าม้ง** บ้านแม่แรม ตำบลเตาปูน ประชากร 1,568 คน จำนวนบ้าน 205 หลังคาเรือน

❒ **เผ่าอาข่า** บ้านแม่พร้าว ตำบลสะเอียบ ประชากร 279 คน จำนวนบ้าน 70 หลังคาเรือน

☐ **เผ่ามลาบรี** บ้านท่าวะ ตำบลสะเอียบ ประชากร 146 คน จำนวนบ้าน 24 หลังคาเรือน

1.4 ทรัพยากรธรรมชาติ

➢ **ทรัพยากรดิน**

ลักษณะดินมีความเหมาะสมสำหรับการเพาะปลูกพืชหลายชนิด โดยพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ถั่วเหลือง ใบยาสูบ พื้นที่ราบเชิงเขาเหมาะสมสำหรับปลูกไม้ผลและพืชไร่

➢ **ทรัพยากรน้ำ**

อำเภอสอง มีพื้นที่ลำห้วย หนอง คลอง บึง รวมประมาณ 12,000 ไร่ หรือร้อยละ 1.20 ของพื้นที่ทั้งหมด

มีแหล่งน้ำที่สำคัญ คือ แม่น้ำยม และลำน้ำแม่สอง นอกจากนั้นยังมีแหล่งน้ำอื่น ๆ คือ

1. ลำห้วยแม่ใส	8. ลำห้วยแม่แรม
2. ลำน้ำแม่เต้น	9. ฝายแม่ยม
3. ลำน้ำแม่สะกึ๋น	10.ฝายน้ำล้นทุ่งไผ่
4. ฝายห้วยจันทร์	11.อ่างเก็บน้ำห้วยจันทร์
5. ลำน้ำแม่ปุ๊	12. อ่างเก็บน้ำห้วยเป๊าะ
6. ลำน้ำห้วยกาหลง	13. อ่างเก็บน้ำห้วยรัง
7. ลำน้ำห้วยเคียน	

➢ **ทรัพยากรป่าไม้**

พื้นที่ป่าไม้อำเภอสอง จำนวน 760,500 ไร่ หรือร้อยละ 76.52 ของพื้นที่ทั้งหมดในจำนวนนี้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า 1 แห่ง คือ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดอยหลวง เนื้อที่ 60,625 ไร่ และอุทยานแห่งชาติ 1 แห่ง คือ อุทยานแห่งชาติแม่ยม มีเนื้อที่ 284,218 ไร่ และเป็นพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมประมาณ 114,000 ไร่

1.5 การคมนาคม

การคมนาคมติดต่อระหว่างอำเภอและจังหวัด ดังนี้

1. ทางหลวงแผ่นดิน	หมายเลข 103	(อ.สอง จ.แพร่	– อ.งาว จ.ลำปาง)
2. ทางหลวงแผ่นดิน	หมายเลข 1120	(อ.สอง จ.แพร่	– อ.เชียงม่วน จ.พะเยา)
3. ทางหลวงแผ่นดิน	หมายเลข 1154	(อ.สอง จ.แพร่	– อ.งาว จ.ลำปาง)

1.6 สาธารณูปโภค

➢ **ไปรษณีย์** มีที่ทำการไปรษณีย์ จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ ที่ทำการไปรษณีย์อำเภอสอง

➢ **ประปา** การใช้น้ำอุปโภค และบริโภคของราษฎรในพื้นที่ แบ่งเป็น

- ประปาส่วนภูมิภาค (อ.ร้องกวาง) รับผิดชอบพื้นที่ อ.สอง
- ประปาหมู่บ้าน
- แหล่งน้ำ ประเภทอื่น ๆ เช่น บ่อน้ำบาดาล บ่อน้ำตื้น ถังเก็บน้ำฝน และโอ่งน้ำขนาดใหญ่ เป็นต้น

➢ **โทรศัพท์** มีชุมสายโทรศัพท์ จำนวน 1 แห่ง

➢ **ไฟฟ้า** การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้บริการจ่ายไฟฟ้าให้กับทุกหมู่บ้านของอำเภอสอง จำนวน 85 หมู่บ้าน

2. สภาพเศรษฐกิจ

2.1 การประกอบอาชีพ

1. อาชีพหลัก ได้แก่
   1. ทำการเกษตร เช่น ปลูกข้าวนาปี ข้าวโพด ยาสูบ มะขามหวาน มะม่วง ถั่วเหลือง ลำไย ถั่วลิสง ถั่วเขียว อ้อย ไม้สัก
   2. เลี้ยงสัตว์ เช่น ไก่ สุกร โค กระบือ ม้า ห่าน ช้าง
2. อาชีพเสริม ได้แก่
   1. ธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม คือ สุรากลั่นชุมชน ผลิตสุราแช่ ผลิตภัณฑ์จากกระดาษสา ผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ ทอผ้าพื้นเมือง ขนมแหนม ปลาร้าอบ น้ำพริก เป็นต้น

2.2 การเงิน การธนาคาร

- สถาบันการเงิน มีธนาคาร จำนวน 2 แห่ง
  1. ชื่อธนาคารออมสิน สาขาสอง โทรศัพท์ 0-5459-1626
  2. ชื่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาสอง โทรศัพท์ 0-5464-2671
- สหกรณ์และกลุ่มออมทรัพย์
  1. สหกรณ์การเกษตรอำเภอสอง จำกัด
  2. สหกรณ์กลุ่มผู้ใช้น้ำอ่างแม่สอง
  3. สหกรณ์กลุ่มผู้ใช้น้ำอ่างแม่ยม
  4. สหกรณ์กลุ่มผู้ใช้น้ำทุ่งไผ่
  5. ชมรมแม่บ้านอำเภอสอง

3. สภาพสังคม

3.1 การศึกษา

- ข้อมูลด้านการศึกษา

■สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การมัธยมศึกษา 37 (แพร่-น่าน) จำนวน 2 แห่ง ได้แก่

-โรงเรียนสองพิทยาคม ตั้งอยู่ตำบลบ้านหนุน อำเภอสอง จังหวัดแพร่

-โรงเรียนเวียงเทพวิทยา ตั้งอยู่ตำบลห้วยหม้าย อำเภอสอง จังหวัดแพร่

■สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 1 จำนวน 34 แห่ง

- โรงเรียนระดับประถมศึกษา และมัธยมขยายโอกาส จำนวน 34 แห่ง
- สถานศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการชีวศึกษา (วิทยาลัยการอาชีพสอง)

- ระบบการศึกษานอกโรงเรียน จำนวนนักศึกษา 935 คน จำนวนครู 16 คน จัดการศึกษา 3 ประเภท
  - สายสามัญ ประกอบด้วย ระดับประถม มัธยมต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

- สายอาชีพ ประกอบด้วย อาชีพระยะสั้น การพัฒนาอาชีพ กลุ่มสนใจ
- การศึกษาตามอัธยาศัย เช่น
  - บริการห้องสมุดประชาชนอำเภอสอง 1 แห่ง
  - ศูนย์การเรียนชุมชนตำบล 8 แห่ง
  - ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 84 แห่ง

- การศึกษาอื่น ๆ
  - โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา (โรงเรียนวังฟ่อนวิทยา) 1 แห่ง

3.2 การศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธประมาณ 99.3 % ศาสนาอื่น ๆ ประมาณ 0.7 %

- มีสถาบันหรือองค์กรทางศาสนา ดังนี้
  - วัด ที่พักสงฆ์ จำนวน 39 แห่ง
  - โบสถ์คาทอลิค 1 แห่ง
- สภาวัฒนธรรมอำเภอ 1 แห่ง
- สภาวัฒนธรรมตำบล 8 แห่ง
- ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอ 1 แห่ง
- สมาคม 4 แห่ง

- สมาคมศิษย์เก่าโรงเรียนสองพิทยาคม ที่ตั้งสำนักงานโรงเรียนสองพิทยาคม เลขที่ 427 หมู่ที่ 6 ถนนวังซ้าย ตำบลบ้านกลาง อำเภอสอง จังหวัดแพร่
- สมาคมผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอสอง ที่ตั้งสำนักงานโรงเรียนชุมชนบ้านกลาง (สนิทวิทยาการ) หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านกลาง อำเภอสอง จังหวัดแพร่
- สมาคมผู้ประกอบวิชาชีพครูอำเภอสอง ที่ตั้งสำนักงานโรงเรียนบ้านศรีมูลเรือง หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านหนุน อำเภอสอง จังหวัดแพร่
- สมาคมส่งเสริมพ่อค้าอำเภอสอง ที่ตั้งสำนักงานร้านขายยาอรุณเภสัช หมู่ที่ 6 ตำบลบ้านกลาง อำเภอสอง จังหวัดแพร่

- มูลนิธิ 3 แห่ง

- มูลนิธิไทยรัฐวิทยา 31 ที่ตั้งสำนักงานโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 31 เลขที่ 1 หมู่ที่ 2 ตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่
- มูลนิธิรวมใจเมืองสอง ที่ตั้งสำนักงานวิทยาลัยการอาชีพสอง เลขที่ 535 หมู่ที่ 6 ตำบลบ้านหนุน อำเภอสอง จังหวัดแพร่
- มูลนิธิการศึกษาเมืองสอง ที่ตั้งสำนักงานโรงเรียนบ้านเทพ (เทพสุนทรินทร์) หมู่ที่ 6 ถนนปู่เจ้าสมิงพราย ตำบลบ้านกลาง อำเภอสอง จังหวัดแพร่

3.3 การสาธารณสุข

1) มีการให้บริการด้านการสาธารณสุข โดยมีสถานบริการ ดังนี้

โรงพยาบาล ขนาด 30 เตียง	จำนวน	1	แห่ง
สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ	จำนวน	1	แห่ง
สถานีอนามัยประจำตำบล / หมู่บ้าน	จำนวน	15	แห่ง
ร้านขายยาแผนปัจจุบัน	จำนวน	5	แห่ง

2) จำนวนบุคลากรทางด้านสาธารณสุข

- แพทย์	จำนวน	3	คน
- ทันตแพทย์	จำนวน	2	คน
- เภสัชกร	จำนวน	4	คน
- พยาบาลวิชาชีพ	จำนวน	57	คน
- พยาบาลเทคนิค	จำนวน	1	คน

- เจ้าหน้าที่สาธารณสุขและเจ้าหน้าที่อื่นๆ จำนวน 102 คน

4 . สถานที่ท่องเที่ยว อำเภอสอง จังหวัดแพร่

แก่งเสือเต้น

ตั้งอยู่หน้าที่ทำการอุทยานแห่งชาติแม่ยม เป็นเกาะแก่งธรรมชาติในแม่น้ำยม มีความยาวประมาณ 2 กิโลเมตร ชื่อของแก่งเสือเต้นนี้มีความเป็นมาจากลักษณะธรรมชาติของหินก้อนหนึ่งในแก่งนี้ ซึ่งมีลักษณะรอยเท้าเสือปรากฏอยู่ บริเวณแก่งเสือเต้นมีหาดทรายอยู่ทั่วไป เหมาะแก่การกางเต็นท์เพื่อสัมผัสธรรมชาติที่งดงาม และมีกิจกรรมที่น่าสนใจได้แก่ การล่องแก่ง จัดในราวเดือนพฤศจิกายน ถึง เมษายน มีสถานที่ให้นักท่องเที่ยวนอนพักและมีลานกางเต็นท์

ดงสักงาม

อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติแม่ยม ประมาณ 6 กิโลเมตร ต้องใช้การเดินเท้าเท่านั้น ลักษณะเป็นผืนป่าไม้สักทองขนาดใหญ่ ที่มีความอุดมสมบูรณ์โดยเฉพาะจุดชมวิวเหมืองแร่แบไรต์เก่า ในช่วงฤดูฝนและฤดูหนาว จะมองเห็นทะเลหมอก ดูแล้วสวยงามน่าประทับใจอย่างยิ่ง

หล่มด้ง

หล่มด้ง

ตั้งอยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติแม่ยม ประมาณ 10 กิโลเมตร เป็นบึงน้ำจืดธรรมชาติบนภูเขา ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 120 เมตร ปกคลุมด้วยป่าทึบ ลักษณะที่แปลกคือไม่มีต้นน้ำกำเนิดของแหล่งน้ำ และน้ำในบึงก็ไม่เคย เพิ่มหรือลดลงแต่อย่างใด สันนิษฐานว่าน่าจะเกิดจากปล่องภูเขาไฟ ที่ดับสนิทแล้ว นอกจากนั้นบริเวณใกล้ยังมีดงต้นตะแบกยักษ์ มีจุดชมวิวทิวทัศน์ป่าสัก ซึ่งสามารถมองเห็นพระอาทิตย์ขึ้น และตกได้ด้วย

พระธาตุพระลอ

วัดธาตุพระลอ

ตั้งอยู่ที่บ้านธาตุพระลอ หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านกลาง ห่างจากอำเภอสอง ประมาณ 3 กิโลเมตร ในบริเวณวัดมีพระธาตุเก่าแก่อายุกว่า 400 ปี สร้างขึ้นเป็นอนุสรณ์เพื่อระลึกถึงความรักอมตะของพระลอแห่งนครแมนสรวง และพระเพื่อนพระแพง แห่งเมืองสรอง เป็นต้นกำเนิดของวรรณคดี เรื่องลิลิตพระลอซึ่งสันนิษฐานว่าน่าจะแต่งขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น

วัดพระธาตุหนองจันทร์

ตั้งอยู่ที่บ้านลูนิเกตุ หมู่ที่ 9 ตำบลห้วยหม้าย อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ศรัทธาจากตำบลบ้านหนุน เป็นปูชนียสถานที่มีความสำคัญแห่งหนึ่งของอำเภอสอง ในบริเวณวัดมีองค์พระธาตุเป็นสถานที่บรรจุ พระบรมสารีริกธาตุส่วนเส้นพระเกศาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และยังเป็นที่ประดิษฐานของพระพุทธรูป “พระเจ้าตนหลวง” ซึ่งสันนิษฐานว่าเป็นพระพุทธรูปที่ใหญ่ที่สุดในภาคเหนือ

วัดพระธาตุหนองจันทร์

อ่างแม่สอง

อ่างเก็บน้ำแม่สอง

เป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่บ้านท่อสมานตำบลเตาปูน บริเวณโดยรอบมีทิวทัศน์สวยงาม สามารถมองเห็นแนวผาพี่ผาน้อง ตั้งตระหง่านได้อย่างชัดเจน ท่ามกลางบรรยากาศอันเงียบสงบ และสะอาดตาของพื้นน้ำในทะเลสาบน้ำจืดของอ่างเก็บน้ำแม่สอง ซึ่งมีความจุสูงสุดถึง 65.8 ล้านลูกบาศก์เมตร ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอสอง ประมาณ 6 กิโลเมตร

น้ำตกซาววา

ตั้งอยู่บ้านนาหลวง ตำบลสะเอียบ
ห่างจากอำเภอสอง ประมาณ 65 กิโลเมตร
เป็นน้ำตกธรรมชาติ
มีความสูงประมาณ 40 เมตร หรือ 20 วา

น้ำตกซาววา

ศาลเจ้าแม่นางสิบสอง

ศาลนางสิบสอง

เป็นสถานที่สิงสถิตดวงวิญญาณของนางสิบสองซึ่งเป็นบริวารของปู่เจ้าสมิงพรายในตำนานวรรณคดีลิลิตพระลอ ชาวอำเภอสองมีความเชื่อว่า นางสิบสองของเมืองสองเป็นหัวหน้ากองทัพผีที่ปู่เจ้าสมิงพรายเรียกมารับใช้ให้ไปห้ำหั่นผี ของเมืองแมนสรวงของพระลอให้ยอมแพ้ก่อนจะทำเสน่ห์ให้พระลอเดินทางมาหาพระเพื่อนพระแพง นอกจากนั้นปู่เจ้าสมิงพรายได้ มอบหมายให้นางสิบสองเป็นผู้คอยปกปักรักษาเมืองสองไว้ มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ศาลนางสิบสองในปัจจุบัน เป็นที่เคารพสักการะของชาวอำเภอสอง และผู้ที่มีความเชื่อต่างอำเภอต่างจังหวัด และเป็นที่พึ่งของคนเดินทาง ศาลนางสิบสองตั้งอยู่ริมทางหลวง หน้าป้อมตำรวจ (ด่านนางฟ้า) ทางแยกเข้าอำเภอสอง ตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่

พิพิธภัณฑ์ศิลปะพื้นบ้านเมืองสอง

พิพิธพันภัณฑ์ศิลปะพื้นบ้านเมืองสอง

พิพิธภัณฑ์ศิลปะพื้นบ้านเมืองสรอง ตั้งอยู่ที่โรงเรียนสองพิทยาคม เป็นที่รวบรวมของโบราณ ซึ่งแสดงถึงวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณีของชาวอำเภอสอง เช่น เครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องมือทางการเกษตร เครื่องมือล่าสัตว์ ฯลฯ

หมู่บ้านชาวเขาเผ่าอาข่า

ชาวเขาเผ่าอาข่า บ้านแม่พร้าว หมู่ที่ 9 ตำบลสะเอียบ ซึ่งรักษาวัฒนธรรมของชนเผ่าไว้อย่างสมบูรณ์

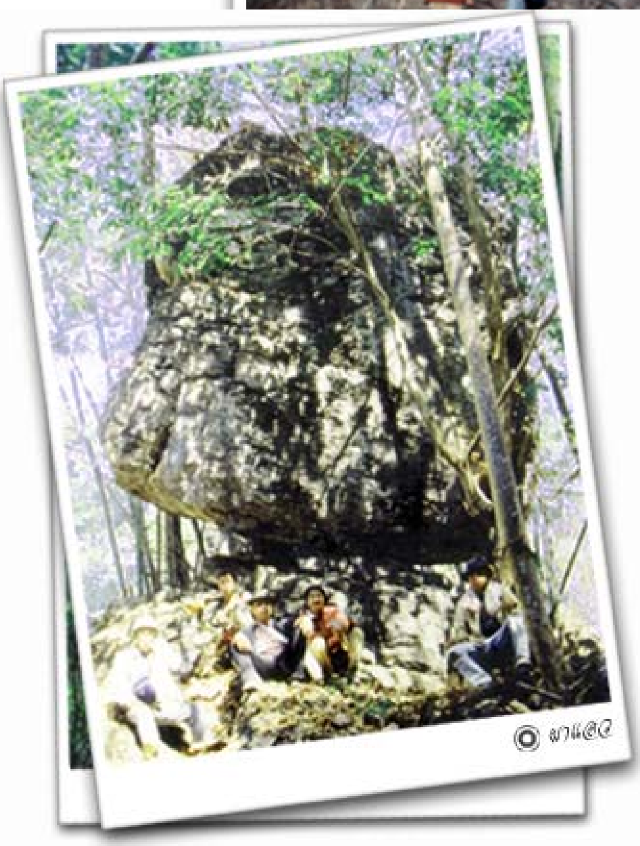
ชาวเขาเผ่าอาข่า

ผาพี่ผาน้อง

ถ้ำผาพี่ผาน้อง

ถ้ำผาพี่ผาน้อง เป็นถ้ำขนาดใหญ่ มีหินงอกหินย้อยที่สวยงาม มีลักษณะเป็นรูปเขาแหลม อยู่ทางทิศตะวันออกของบ้านเหล่าเหนือ หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านกลาง ซึ่งได้รับการขนานนามว่า “ถ้ำผาพี่ผาน้อง”

ผาแอว

ผาแอว

ตั้งอยู่ในป่าห้วยป้อม บ้านหล่ายห้วย หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านหนุน เป็นหินขนาดใหญ่ ที่มีรูปร่างประหลาด โดยมีฐานรับน้ำหนักขนาดเล็ก ตัวก้อนหินดูแล้วน่าจะล้มแต่ไม่ล้ม เป็นที่อัศจรรย์แก่ผู้พบเห็นอย่างยิ่ง ซึ่งตั้งอยู่ใกล้ถ้ำผาพี่ผาน้อง

5. สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอสอง จังหวัดแพร่

ผลิตภัณฑ์กระดาษสา ของกลุ่มผลิตภัณฑ์กระดาษสา บ้านลอง ตำบลบ้านหนุน

ผลิตภัณฑ์ปลาร้าอบ หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านกลาง

ผลิตภัณฑ์ดุนโลหะ บ้านธาตุพระลอ หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านกลาง

ผลิตภัณฑ์จากฝุ่นไม้ หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลแดนชุมพล และหมู่ที่ 10 ตำบลบ้านกลาง

ผลิตภัณฑ์สุราพื้นบ้าน ของตำบลห้วยหม้าย และตำบลสะเอียบ